

โรคเดอิร์มาไตติส* และเอ็คซีมา[▲] ของสัตว์

แปลและเรียบเรียงโดย

บำรุง วัฒนารมย์ สพ.บ.

กรมการปศุสัตว์

(จากเรื่อง Dermatitis and Eczema of Small and Large Animals ของ Frantisek Kral, M.V.D., M.D.V., (h.c.) ในวิทยาสาร Journal of AVMA, Nov., 1951)

โรคของผิวหนัง มีสาเหตุเกิดได้หลายประการ สาเหตุบางอย่างเกิดโดยตรงบนผิวหนัง หรือบางอย่างเกิดทางอ้อม โดยผ่านทางโลหิต น้ำเหลือง หรือระบบประสาท บางทีก็เกิดจากการผิปรกติภายในต่าง ๆ ดังนั้น การตรวจผิวหนัง ขน และเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง (subcutaneous tissue) จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ไม่เพียงแต่สำหรับทำนายโรคผิวหนังอย่างเคียวเท่านั้น แต่เช่นเสมือนสิ่งอื่นมีค่าซึ่งที่จะนำไปสู่การทำนายโรคผิปรกติภายในหลายอย่างได้ โดยเฉพาะอีกด้วย.

ตามความรู้ สักที่แท้จริงแล้ว อาจพูดได้ว่าผิวหนังเป็นกระจกส่องสุขภาพทั่วไปของสัตว์ เพราะว่ามันอาจสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงหลายประการทางพยาธิวิทยาของอวัยวะอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงไม่ควรจำกัดการตรวจผิวหนังอยู่เพียงแค่หน้าที่และวิธีการต่าง ๆ ของมัน เท่านั้น แต่สัตว์ควรต้องได้รับการตรวจอย่างทั่วถึง โดยถือ

*เดอิร์มาไตติส ตามความหมายที่แท้จริงหมายถึงการอักเสบของหนังทั้งหมด ซึ่งมีชั้นต่างๆ เรียงกันจากนอกเข้าไปภายในคือ Stratum corneum (เป็นชั้นบางๆ ของ flattened horny cells ที่ลอกเปลี่ยนอยู่เสมอ), S. lucidum (เป็น cell ใสมี nucleus), S. granulosum (ประกอบด้วย flattened granular cells), S. mucosum (ประกอบด้วย cells รูปสูงๆ และมีสิ่งซึ่งทำให้เกิดสีของผิวหนัง), และ S. germinativum (ประกอบด้วย regular columnar cells เรียงกันอยู่ชั้นเดียว) ทั้ง ๕ ชั้นนี้รวมกันเรียกว่า Epidermis หรือ cuticle หรือ scalf skin ถัดจาก epidermis ลงไปจึงถึงหนังแท้ (true skin) หรือ Corium หรือ derma ซึ่งประกอบด้วย ๒ ชั้นนับจากนอกคือ Papillary layer ซึ่งเป็นที่สุดของเส้นเลือดและเส้นประสาท และ Reticular layer อันประกอบด้วยเนื้อ fibrous เป็นส่วนใหญ่ ทั้งหมดนี้รวมเรียกกันว่าหนัง หรือ skin.

▲ เอ็คซีมา หมายถึงโรคผิวหนังที่มีลักษณะอักเสบเป็นเม็ด มีการแทรกซึม (infiltration) มีน้ำเหลือง (exudation) และทำให้เกิดเป็นสะเก็ดและแผ่นแข็ง มีลักษณะแตกต่างกันได้มาก.

อาการเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ชัดในขณะนั้น หรือในตอนสุดท้ายกับความผิดปกติปรากฏ
อยู่บนผิวหนังเป็นเกณฑ์.

ในการพิจารณาสาเหตุของโรคผิวหนัง อาจจำแนกได้เป็น ๒ หัวข้อใหญ่คือ
สาเหตุนำ และ สาเหตุแท้ สาเหตุนำเกี่ยวข้องกับอายุ เพศ พันธุ์ พันธุกรรม ฤดูกาล
อาหาร และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการใช้งานสัปดาห์นั้น โรคผิวหนังบางชนิดเกิดขึ้นใน
ระยะหนึ่งของอายุเท่านั้น หรือเฉพาะเพศใดเพศหนึ่งเท่านั้น ซึ่งการผิดปกติอื่น ๆ อาจ
เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและไม่จำกัดเพศ โรคผิวหนังบางชนิดเกิดขึ้นแต่เพียงในระหว่างฤดูร้อน
เช่นโรคผิวหนังเรื้อรังฤดูร้อน (summer mange) ของม้า บางชนิดเกี่ยวเนื่องอย่างใกล้ชิดกับการ
การใช้งานสัตว์เช่นโรคเกิดจากเชื้อราในสุนัขล่าสัตว์เป็นต้น กรรมพันธุ์ก็มักพบบ่อยว่า
เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคผิวหนังอักเสบ อาหาร ความไม่สมดุลของฮอร์โมน และโดยเฉพาะ
อย่างยิ่งการแพ้ โปรตีน (allergy) มีส่วนอย่างมากในการทำให้ผิวหนังเกิดการ
เปลี่ยนแปลงได้หลายอย่าง สัตว์บางชนิดโดยเฉพาะสัตว์กินเนื้อเช่นสุนัขและแมว นับว่า
เป็นโรคผิวหนังที่สาเหตุเนื่องมาจากอาหารได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกินควาเมือ
เร็ว ๆ นี้ได้เปิดเผยว่า ในสัตว์กินหญ้าโดยเฉพาะในวัว การขาดอาหารหรืออาหารเป็นพิษ
ก็ทำให้เกิดผลเกี่ยวข้องที่มีลักษณะเดียวกันเช่นนมเหมือนกัน.

สาเหตุแท้ อาจเกิดได้ทั้งภายนอกและภายในร่างกาย หรือทั้งสองอย่าง พวกนี้
ได้แก่ บาดแผล (trauma) อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงมาก ๆ วัตถุเคมี รังสี (irradiation)
พาราไซต์ และแบคทีเรียที่ทำให้เกิดโรคชนิดต่าง ๆ.

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่ามีสิ่งต่าง ๆ มากมายที่อาจจะกระทำให้เกิดการผิด
ปกติแก่หนังได้ อาจจะกระทำโดยอิสระหรือรวมกันหลายอย่าง ก่อให้เกิดความยุ่งยาก
ซับซ้อนในเรื่องของโรคเกี่ยวกับหนัง เมื่อพิจารณาถึงข้อปลีกย่อยต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว
จึงไม่ใช่ของแปลกที่การทำนายโรค, พยากรณ์โรค, และการรักษาโรคผิวหนังชนิด
ต่าง ๆ จะลำบากยากเย็นเพียงใด และเพื่อให้การรักษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จำเป็นอย่างยิ่ง
ที่จะต้องเอาใจใส่ต่อสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ทุกชั้น.

การจำแนกโรคผิวหนังอาจทำได้หลายแง่ ความเรียงเรื่องนี้จะกล่าวแต่เพียงบาง
ส่วนเท่านั้น ภายใต้อำนาจ การอักเสบของหนังและเยื่อซีมา.

การอักเสบของหนัง (Skin Inflammation or Dermatitis)

การอักเสบของหนังก็เช่นเดียวกับการอักเสบของอวัยวะอื่น ๆ ก็เป็นปฏิกิริยา
 ในรูปของการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะของหนังต่อสิ่งทีก่อควอนอันตรายบางชนิดซึ่งเกิดขึ้น
 ที่ใดที่หนึ่งเป็นแห่ง ๆ ไป การอักเสบของหนังเป็นวิหหนึ่งของการต่อสู้ต้านทานหรือกลวิ
 การซ่อมแซมของหนัง หรือเป็นปรากฏการณ์ขึ้นรอง ในแง่ของกายวิภาควิทยาทาง
 พยาธิ (pathological anatomy) ผิวหนังจะคงแสดงการเปลี่ยนแปลงทางเสื่อมสลาย
 (degenerative) หรือแม้แต่ทางเน่าตาย (necrotic) ซึ่งไปทำให้เกิดปฏิกิริยาที่แสดงว่าจะ
 หายในรูปของหนังอักเสบ ปฏิกิริยานี้มีลักษณะเฉพาะอันพึงสังเกตได้ คือ มีอาการเลือด
 คั่ง (hyperemia) มี exudate อันเนื่องจากการอักเสบ มีการแทรกซึม (infiltration) อัน
 เกิดจากการอักเสบ และบางทีมีอาการคันหรือปวดเจ็บ การอักเสบของหนัง ส่วนใหญ่
 เป็นรวมถึงชั้นของหนังที่อยู่ลึก ๆ ลงไป ปรากฏการณ์อันเป็นรากฐาน ๓ อย่างของเคอร์-
 มาไตติสคือ อาการเลือดคั่ง, การมีน้ำซัยออก (exudation), และการแทรกซึม ไม่
 จำเป็นต้องมีมากในระคับเดียวกันไปทุกราย บางครั้งอาการเลือดคั่ง และการมีน้ำซัยออก
 จะปรากฏชัดกว่า แสดงว่าการอักเสบเกิดขึ้นรวดเร็ว แต่บางครั้งกลับมีการแทรกซึมเกิดขึ้น
 มากมาย แสดงถึงการที่จะยึดเยื่อเป็นชนิดเรอริง การเรอริงหรือเฉยบพลันของการ
 อักเสบนี้เป็ผลสุดท้ายที่แตกต่างกันอย่างเด็ดขาดของโรคนี้ และแน่นอนที่จะต้องมี
 สิ่งอื่นร่วมอยู่ด้วยอีกมากมายหลายชนิดและลักษณะในอาการของการอักเสบ เป็นต้นว่า
 ในรายเคอร์มาไตติสชนิดเฉยบพลัน จะเห็นว่ามึสิ่งซัยออกชนิดต่าง ๆ เช่น serous,
 sero-fibrinous, หรือแม้แต่เซลล์ก็อาจมีรวมออกมาด้วย พร้อมทั้งอาการทุกอย่างของ
 เคอร์มาไตติสชนิดมีหนอง.

เคอร์มาไตติสชนิดธรรมดาแตกต่างจากเอด์ซีมาใน ลักษณะ ของการเปลี่ยนแปลง
 ของผิวหนัง ไม่ใช่ว่าจะแตกต่างแต่เพียงความรุนแรงของโรคแต่อย่างเดียว ซึ่งเป็น
 การตรงข้ามกับความคิดเห็นของบางท่านเท่านั้น ในเคอร์มาไตติส ขบวนการทางพยาธิ
 วิทยา (pathological process) มีความหมายส่วนใหญ่ถึงหนังชั้นล่าง (cutis vera) ที่
 มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันคับทั้งสองของโรค ส่วนเอด์ซีมานั้นคนละอย่าง คือหมาย
 ถึงวิธีการที่เกิดบนผิวหนังเป็นแห่ง ๆ ไป ซึ่งโดยมากปรากฏบนผิวหนังส่วนผิว ๆ.

สาเหตุของการอักเสบของหนังชนิดเฉียบพลันอาจจำแนกออกได้เป็นหลายจำพวก ได้แก่พวกที่เกิดขึ้นโดยการกระทำ (artificial), พวกที่เกิดจากเชื้อโรค, และพวกที่เกิดจากทางประสาท.

เมื่อสิ่งที่มีอำนาจอันตรายมีความร้ายแรงอยู่ในขีดจำกัด ปฏิกริยาของหนังจะมีเพียงเพิ่มความกระฉับกระเฉงของเนื้อเยื่อนั้น ๆ ขึ้น ทำให้เกิดแต่เพียงอาการเลือดคั่งคั่งนั้นการระคายเคืองต่อหนังเพียงขนาดเขาเช่นนั้น จึงอาจนับได้ว่าเป็นเพียง ชั้นอักเสบเยื่อชั้นเท่านั้น อาการอักเสบที่เห็นได้ชัดจะเกิดขึ้นเมื่อผิวหนังถูกทำลายไปแล้ว.

อาการชนิดอ่อนที่สุดของเคอร์มาโตติสชนิดเฉียบพลันจะมีลักษณะผิวหนังแดงและหนาขึ้น เรียกว่า erythematous dermatitis อาการในระยะปานกลางของเคอร์มาโตติสชนิดเฉียบพลันจะมีตุ่มเล็ก ๆ เกิดขึ้น เรียกว่า vesiculous dermatitis หรืออาจกลายเป็น blister (คือพองน้ำอย่างลูกน้ำร้อนลวก) ซึ่งเรียกว่า bullous dermatitis ส่วนอาการรุนแรงสูงสุดนั้นมีลักษณะคือ ผิวลอกหรือผิวชั้นในของหนังตาย (necrosis) เรียกว่า escharotic dermatitis การที่ผิวหนังถูกทำลาย ย่างที่เป็นผลให้การอักเสบมีหนองเกิดขึ้น รุ้ได้โดยเกิดมีตุ่มใส ๆ มีน้ำเหลืองหรือน้ำหนองภายในอยู่คนข้างลึกข้าง.

สิ่งที่ทำให้ผิวหนังถูกทำลายชนิดที่เกิดจากการกระทำนั้นส่วนใหญ่ได้แก่ การตีบแหว (traumatic), ความร้อน (caloric), รังสีของแสง (actinic), ไฟฟ้า และ สารเคมี เคอร์มาโตติสชนิด traumatic เกิดจากสิ่งระคายเคืองหลายชนิด หรือภายหลังจากถูกบดกดหรือเขยิบตี หรือการตีบแหวต่าง ๆ ต่อผิวหนัง.

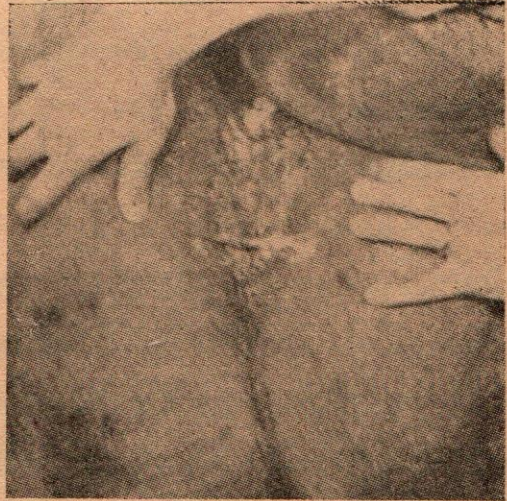
เคอร์มาโตติสชนิด caloric เกิดจากความร้อนที่สูงมาก เรียกว่า หนังอักเสบจากถูกความร้อนลวก (dermatitis due to burns) หรือเกิดจากอุณหภูมิคำ่มาก ๆ เรียกว่าหนังอักเสบจากความเย็นจัด (dermatitis due to frostbites).

เคอร์มาโตติสชนิด actinic เกิดจากรังสีของแสงต่าง ๆ เกิดขึ้นเหมือนกับเคอร์มาโตติสชนิด solar (คือเกิดจากแสงอาทิตย์) ภายหลังที่ได้ถูกแสงแดดนาน ๆ หรือภายหลังที่ได้ถูกแสงจาก quartz lamp, x-ray, radium, atomic, หรือ radiations อื่น ๆ อาการอาจแบ่งออกได้ตามขั้นของความรุนแรง คือ ขั้น ๑, ขั้น ๒, ขั้น ๓, หรือขั้น ๔.

เคอร์มาไตติสชนิดเกิดจากพิษ (toxic) เกิดขึ้นได้จาก พิษ แร่ธาตุ และโดยเฉพาะความมรคาบเคืองจากสารเคมี.

หนังอักเสบชนิดมีเชื้อเกิดจากมีเชื้อโรคเข้าผิวหนัง เช่นไวรัสชนิดต่างๆ แบคทีเรีย รา และ protozoa (รูป ๑) เชื้อโรคเหล่านี้อาจเข้าผิวหนังทางบาดแผล หรือทางขมขื่น หรือทางท่อเหงื่อและท่อต่อมไขมัน (sebaceous glands) หรือจากเชื้อโรคที่อยู่ในกระแสโลหิตและน้ำเหลือง เชื้อโรคต่างๆ ชนิด อาจจะพบได้ บนผิวหนัง ที่ไม่มีบาดแผล บางที่เป็นเชืชนิดเดียวกับไวรัสที่ซึ่งไม่มีความสำคัญ ในการทำให้เกิดโรคแต่อย่างใด.

รูป ๑. เคอร์มาไตติสเนื่องจากเชื้อโรค
“จาก J. of. A.V.M.A. No. 896”

หนังอักเสบ เนื่องจาก เชื้อโรค นั้นรวมอาการแรกๆ ของการอักเสบทั้งหลายที่เนื่องมาจากเชื้อโรค ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางผิวหนังที่เกิดขึ้นนี้เป็นอาการสำคัญทั่วร่างกาย แสดงออก และเรียกว่าโรคผิวหนังชนิดติดเชื้อ (infectious dermatoses) อย่างไรก็ดี มีโรคติดเชื้อทั่วไปหลายชนิด ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพยาธิที่ผิวหนัง ซึ่งเราเรียกโรคประเภทนี้ว่า Infectious exanthematous diseases การศึกษาเกี่ยวกับผิวหนัง (dermatology) ในค่านสัตว์แพทย์ เกี่ยวกับผิวหนังอักเสบเนื่องจากประสาทหรือมีต้นเหตุมาจากประสาท (neurogenic origin) นี้ว่ายังมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เราจะต้องอาศัยวิชานี้จากทางมนุษย์ประกอบด้วย เช่นในโรค (neurogenic herpes) ของสัตว์ ซึ่งในคนเรียกว่า virus herpes ใกล้เคียงกับพอจะเทียบเคียงกันได้ แต่ปัญหานี้ยังคงเปิดโอกาสที่จะทำการค้นคว้ากันต่อไป.

ระยะของ เคอร์มาไตติส ชนิดเฉียบพลัน เมื่อเปรียบกับระยะของเอด์ซึมาชนิดเฉียบพลันแล้วมีระยะสั้นกว่า และการพยากรณ์โรคก็มีหวังหายมากกว่า.

เคอร์มาโตทิส ชนิด เรอริงก็เกิดจาก สาเหตุอันเดียวกับ เคอร์มาโตทิส ชนิดเฉียบพลัน แต่ในทางพยาธิวิทยาที่ปรากฏในชนิด เรอริงจะมีความรุนแรง ของการ แชกซึม (infiltration) และสิ่งขับออก (exudation) น้อยกว่าในชนิดเฉียบพลัน ผิวหนังจะขยาย และเนื้อแน่นกว่า แต่ส่วนผิว ๆ จะแห้งกว่า ความยืดหดได้จะลดลงมาก และระยะของโรคจะนานกว่า ในบางรายผิวหนังจะหนาใหญ่ขึ้น (hypertrophy) การพยากรณ์โรคโดยปรกติไม่สู้น่าพอใจนัก.

การรักษาเคอร์มาโตทิสชนิดเฉียบพลัน โดยเฉพาะเมื่อเป็นลามกั้นบริเวณกว้างนั้น ไม่เพียงแต่ต้องเลิกให้การรักษารายนอกอย่างดีที่สุดตามลักษณะของวัฏการณผิวหนังเท่านั้น แต่ยังต้องให้การรักษารายในเพื่อเพิ่มความต้านทานโรคให้แก่สัตว์อีกด้วย เมื่อการรักษารายนอกคืบหน้าไป ก็เป็นธรรมดาที่ควรจะต้องเปลี่ยนแปลงความแรงหรือแม้แต่ชนิดของยาเลยที่เกี่ยวตามไปด้วยเป็นระยะ โดยเฉพาะในสัตว์ที่ไวต่อความรู้สึก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าสัตว์คันมาก ๆ ยาชาผิวงระงับความรู้สึก (anesthetic ointment) หรือยาบรรเทา (sedative) หรือการบดบังอินโดที่จะทำให้สัตว์หายคัน ควรจะต้องนำมาใช้เป็นส่วนสำคัญที่สุดอันหนึ่งของการรักษาโรคผิวหนัง.

หลักใหญ่ในการรักษาเคอร์มาโตทิสชนิดเรอริง ก็คือการพยายามเปลี่ยนให้เป็นชนิดเฉียบพลัน ดังนั้นยาที่เลือกใช้ต้องเป็นยาชนิดที่ทำให้เส้นโลหิตขยายใหญ่ขึ้น ทำให้เกิดโลหิตคั่ง และเพิ่มสิ่งขับออกที่มีเม็ดโลหิตขาวและน้ำเลือดออกด้วย เพื่อจุดประสงค์นี้ จึงมีใต้น้ำให้นำมาใช้แค่เพียงสารเคมีเท่านั้น แต่รวมถึงการใช้แสงจาก quartz lamp และ x-rays โดยเฉพาะอีกด้วย.

เอ็คซิมา

เป็นการยากที่จะให้คำจำกัดความที่แน่นอนสำหรับเอ็คซิมา ทั้งวงการสัตวแพทย์ และแพทย์คนก็ยังรุ่งเรและตกลงกันไม่ได้ในเรื่องนี้ มักจะกล่าวกันว่าเอ็คซิมาเป็นโรคของผิวหนังหรือการอักเสบของหนังที่ไม่ทราบสาเหตุ แม้ในการประชุมระหว่างชาติของนัก dermatologists เมื่อเร็วๆ นี้ก็ยังให้คำจำกัดความที่พึงพอใจไม่ได้ Hutyra, Marek, และ Manninger ได้ใช้คำเอ็คซิมา ในความหมายของการ อักเสบในลักษณะเฉพาะอันหนึ่งของ

ผิวหนัง ซึ่งคล้ายกับการอักเสบของเยื่อเมือก (catarrh) คือ เป็น ปฏิกิริยาใน รูปของการ อักเสบอย่างอ่อนในเยื่อ papillary (คัพทโนตหน้า ๖๓) และเยื่อชั้นบนของหนังชั้นที่สอง (corium) Bonjour และ Rachevsky ได้กล่าวอ้างในฐานะผู้แทนของกลุ่มนักศึกษากลุ่ม หนึ่งซึ่งได้เสนอเป็นทฤษฎีว่า เฮอร์ซีมา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการแข็งตัวของ เส้นโลหิต (vasomotor tension) ซึ่งมีผลบังคับทั้งต่อผิวหนังและต่อระบบของต่อมต่าง ๆ.

Scharp และ Slanetz ได้เสนอสาเหตุต่างๆซึ่งอาจเป็นตัวช่วยให้เกิดเฮอร์ซีมา โดย เฉพาะการขาดธาตุอาหารต่างๆ และทำให้เกิดความไม่ สมดุลย์ใน าระบบการ เผาผลาญ (metabolism) ของร่างกาย.

Samberger นัก dermatologist ในคนได้หันความสนใจไปสู่ความไม่สะดวกในการ ขี้ถ่ายและการหมุนเวียนของน้ำเหลืองว่าเป็นต้นเหตุที่สำคัญของโรคนี้ เขาถือว่าเฮอร์ซีมา เป็นผลรวมของการอักเสบบนผิวหนังชั้นบนสุดกับการขี้ถ่ายน้ำเหลืองอย่างเกินปริมาณเป็นเว ลานานๆ ตลอดจนไปในบริเวณเยื่อชั้น papillary ของหนัง.

Highman เข้าใจว่าเฮอร์ซีมาคือการอักเสบของผิวหนังชนิดมีสิ่งขี้ถ่ายออกออกมาด้วย และเกิดขึ้นโดยเป็นการคอบไตของผิวหนังต่อเชื้อที่ทำให้เกิดโรคในบริเวณนั้น เฮอร์ซีมาไม่ เคยเกิดขึ้นในฐานะโรคภายนอกแต่ลำพัง แต่มักจะเกี่ยวข้องกับความคิดปรกติภายใน ร่างกายด้วยเสมอ ฉะนั้นเพื่อที่จะเข้าใจวิธีการของเฮอร์ซีมาบนผิวหนังได้ถูกต้อง จึงเป็น การสมควรที่จะต้องเป็นผู้รอบรู้ในเรื่องโรคภายในด้วย.

เมื่อได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับความเห็นต่างๆในเรื่องสาเหตุของเฮอร์ซีมาแล้ว ผู้เขียน จะได้กล่าวถึงความเข้าใจของตนเองซึ่งได้มาจากความชำนาญในห้องพยาบาล ผู้เขียน เชื่อว่า เฮอร์ซีมานั้น คือการอักเสบบนผิวหนังส่วนบนซึ่งอาจเกิดจากมีสิ่งระคายเคืองต่างๆจาก ภายนอก แต่มักจะเกี่ยวข้องรวมเอาเหตุอื่นๆเฉพาะที่หรือทั่วๆไปบนผิวหนังที่หมกหรือผิวหนัง เฉพาะที่เช่นแห้งๆ เช่น ตรงข้อมืองอเช่นต้นเขาควย ทั้งนี้ไม่ว่าเฮอร์ซีมาชนิดไหนก็ตาม ก็คือ เคอร์มาโตติส นั่นเอง แต่เคอร์มาโตติสมิได้เป็นเฮอร์ซีมาไปด้วยทุกชนิด ในสัตว์ที่ ขาดเหตุที่นำไปสู่การเป็นเฮอร์ซีมาจากภายในแล้วสัตว์นั้นก็จะเป็นเพียงเคอร์มาโตติส โดย เกิดจากสิ่งระคายเคืองภายนอก และเคอร์มาโตติสชนิดนี้จะหายได้เร็ว ตรงกันข้าม ใน สัตว์ที่หมกเหตุที่นำเป็นพิเศษ เฮอร์ซีมาจะเกิดขึ้นได้ควยสิ่งระคายเคืองเหมือนถนนหรือ

น้อยกว่า หรือบางทีก็ไม่มี ความระคายเคืองเอาเลยก็ได้ อย่างไรก็ตาม ไรต์ เอ็คซีมาชนิดนี้จะ เป็นอยู่นานยากต่อการรักษา และโดยปกติก็มักจะเกิดขึ้นเหมือนกันไปทั่ว เอ็คซีมา เป็นปัญหาที่ยุ่งยาก เพราะเกี่ยวข้องกับ ความไม่สมดุลที่แท้จริง และที่สำคัญภายใน ร่างกายของสัตว์ด้วย.

การเปลี่ยนแปลงของผิวหนังที่เป็น เอ็คซีมา มักจะเกี่ยวข้องกับ ความผิดปกติของ เครื่องย่อยอาหารอยู่บ่อยๆ โดยเฉพาะในขณะที่มีการอักเสบชนิดเรื้อรังที่เยื่อชั้นของลำไส้ และในขณะที่เกิดการเป็นพิษ อันเนื่องมาจากสิ่ง ที่เกิดขึ้น ผิดธรรมชาติของ metabolism ใน ร่างกาย ซึ่งเรียกว่า "เกิดเป็นพิษขึ้นเอง" ("auto-intoxication").

โรคเรื้อรังของอวัยวะภายในต่าง ๆ ทำให้เกิดเอ็คซีมาชนิดผิวหนังแตกบนร่างกาย เฉพาะเป็นส่วนๆ ไป เช่นตัวอย่าง ในขณะที่สุนัขเป็นโรคไตอักเสบชนิดเรื้อรัง (chronic

interstitial nephritis) ก็มักจะเกิดเป็นเอ็คซีมาได้ บ่อยที่สุดที่เอวและบริเวณก้นกบ (รูป ๒) ในสัตว์ที่เป็นโรคภัยอักเสบอย่างเรื้อรัง (chronic interstitial hepatitis) โดยเฉพาะในม้า โค และสุนัข จะพบ เอ็คซีมาที่ผิวหนังที่คอ ที่ไหล่ และที่ลำตัวทั้งสอง ข้าง วิจารณ์ที่ผิวหนังอันเนื่องมาจากเอ็คซีมาในสัตว์ หลายชนิดเกิด จาก การ ขาด ธาตุอาหาร อันได้แก่ โปรตีน วิตามิน ซีโรโมน และการไม่ปรกติของ metabolism วัฏหุ่่มที่ขาดธาตุอาหารโปรตีน มักจะ

รูป ๒. เอ็คซีมาเนื่องจากไตอักเสบเรื้อรัง
" จาก J. of. A.V.M.A. No. 896 "

เห็นบ่อยๆ ว่า ทำให้เกิด เอ็คซีมา ชนิดแข็ง ตกสะเก็ด (squamous crustous cezema) อย่างเรื้อรัง ที่บริเวณคอ (รูป ๓) การ ขาดธาตุวิตามินก็พบบ่อยๆ ว่าเป็นสาเหตุอัน

รูป ๓. เอ็คซีมาชนิดตกสะเก็ดแข็ง
" จาก J. of. A.V.M.A. No. 896 "

หนึ่งที่ทำให้เกิดเอ็คซีมาขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลูกวัว ในสุกร และบางทีในสุนัข อากาศของโรคที่ผิวหนังจะตกลงโดยการให้กรดแอสคอบิก, วิตามินเอ, วิตามินเค, หรือ ไบโอดีนซึ่งแต่ก่อนเคยเรียกกันว่าวิตามินเอช.

เอ็คซีมาในสุนัขมักจะเกิดจากความไม่สมดุลของฮอร์โมน เป็นได้ทั้งในตัวผู้และตัวเมีย ในสุนัขผู้ตามทีสังเกตเห็นนั้น มักเกี่ยวกับการเจริญตัวไม่พอของอวัยวะอื่นเนื่องมาจากอวัยวะเป็นมะเร็งและความผิดปกติของต่อมปรัสเตท โรคเหล่านี้จะรักษาให้หายได้โดยใช้ฮอร์โมน testosterone ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาแล้ว เอ็คซีมาอาจเกิดขึ้นได้เหมือนกันในสัตว์ที่มีฮอร์โมนทางเพศมากเกินไป ในรายเช่นนี้ การรักษาที่ได้ผลดีที่สุดคือการถอน.

ความไม่สมดุลของฮอร์โมนมักจะเกิดในสุนัขเมียบ่อยครั้งกว่าในสุนัขผู้ Nilson ได้สังเกตสุนัขตัวเมีย ถึง ๑๕๐ ตัวที่เป็นเอ็คซีมาในระหว่างที่อยู่ในระยะสืบพันธุ์ (sexual cycle) ระยะใดระยะหนึ่ง และแบ่งออกได้เป็น ๕ พวกด้วยกัน คือ (๑) พวกที่เป็นในระยะก่อนเป็นสัตว์ครั้งแรกในสุนัขสาว (๒) พวกที่เป็นในระหว่างเป็นสัตว์ (๓) พวกที่เป็นในระยะมีท้อง (๔) พวกที่เป็นในขณะที่มีท้องเทียม (pseudopregnancy) และ (๕) พวกที่ปรากฏในขณะที่มีการผิดปกติเกิดขึ้นในระหว่างวงจรการเป็นสัตว์ (estrous cycle) ซึ่งประเภทนี้มักพบบ่อยที่สุด ในทุกพวกที่กล่าวมา ยกเว้นแต่พวกที่เกี่ยวข้องกับท้องเทียม ล้วนแต่มีระดับฮอร์โมนรังไข่ (estrogen) ต่ำทั้งสิ้น.

ผู้เขียน ได้สังเกตเห็นสุนัขตัวเมียหลายราย ที่เป็นเอ็คซีมาภายหลัง การถอน (spaying) และในระหว่างที่เป็นโรคมดลูกอักเสบอย่างเรื้อรังด้วย.

การแพ้โปรตีน (allergy) ก็เป็นสาเหตุภายในที่สำคัญอันหนึ่ง และบ่อยครั้งที่สุกที่ทำให้เกิดเป็นเอ็คซีมาชนิดต่าง ๆ การแพ้โปรตีนในสัตว์นั้นเป็นของธรรมดา ในระหว่างหลายปีที่ผ่านมา อากาศเฉพาะ ที่ยังเป็นที่น่าสงสัยของโรค โดยเฉพาะของโรคผิวหนัง มักจะอธิบายเหตุผลด้วยหลักของการแพ้โปรตีนอันเนื่องมาจากความไวต่อความรู้สึกเกินธรรมดา (allergic hypersensitivity) แท้ทั้งนั้น เอ็คซีมาหลายชนิดได้ถูกพิสูจน์แล้วว่าเกิดจากการแพ้โปรตีน ซึ่งมีได้เกิดจากอาหารเท่านั้น แต่ยังมีเกิดจากพยาธิภายใน (internal parasites), ยาต่าง ๆ, โปรตีน, ซีรัม, วัคซีน, และสิ่งอื่น ๆ อีกมาก.

การแพ้โปรตีนภายนอกร่างกาย (atopic allergy) ก็อาจเกิดขึ้นได้เหมือนกัน ในสัตว์โดยเกิดจากพืชต่าง ๆ ชนิด, พยาธิภายนอก, สารเคมีต่าง ๆ ที่ใช้ภายนอก, และ บรรดาสิ่งระคายเคืองอื่น ๆ อีก ผู้เขียนได้สังเกตเห็นสุนัขหลายรายเป็น atopic allergy อันเกิดจากไคสมัสผลึวาสลิน (เช่นน้ำมันบีโคโรเลียม, พาราฟิน) ซึ่งใช้เป็นส่วนประกอบ ของยาประเภทน้ำมัน (ointments) คล้ายกับชนิดในคน ซึ่งกล่าวถึงโดย Sulzberger และ Lazar ว่าเกิดจากส่วนประกอบของน้ำมันขนแกะ (lanolin) ในยา พยาธิภายนอกเช่น หมัด, เหา, และเห็บ มักทำให้เกิดโรคผิวหนังชนิดแพ้โปรตีนในสุนัขและวัวอยู่บ่อยๆ.

การแพ้ทางฟิสิกส์ (physical allergy) ในสัตว์เกิดขึ้นได้โดยแสง เรียกว่า photosensitization.

การแพ้เซอรัมก็เป็นคนเหตุสำคัญอันหนึ่งในโรค trichophytosis (คือโรคที่เกิด จากราพวก Trichophyton เช่นโรค tonsurans) การแพ้ยาชนิด protozoa มักจะเห็น ในสุนัขที่เป็นโรค leptospirosis และ leishmaniasis การแพ้แบคทีเรียรู้จักกันในโรคใช้ หนึ่งแคงของสุกร (swine erysipelas), วัณโรค, และมวงคตอพิย (glanders) ในโรคที่ เกิดจากไวรัสหลายชนิด ก็ควรต้องคิดถึงการแพ้ไวรัสเหมือนกัน เช่นโรคฝีดาษ, โรค fibroma molluscum (คือเกิดเป็นเนื้องอกขึ้นบนผิวหนัง), โรคโลหิตจางกัดต่อในม้า, โรคใช้หัดในสุนัข, โรคคอหิวคัสสุกร, และยังมีโรคอื่นๆ อีกมาก.

กรรมพันธุ์ ก็เป็นสาเหตุอันหนึ่งที่ทำให้เกิดอาการแพ้ผิวหนัง โรคนี้มักจะ เป็นเฉพาะในสุนัข, ม้า, และวัว ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ข้อคิดว่า ในม้าที่เป็นโรค "summer mange" นั้นเกิดจากกรรมพันธุ์ และสัตว์แพทย์ฝรั่งเศสได้แนะนำไม่ให้ใช้ สัตว์เหล่านี้ทำพันธุ์.

สาเหตุแท้และสาเหตุนำต่าง ๆ ที่ได้อธิบายมาแล้วนั้น อาจทำให้เกิดแพ้ขึ้นมาโดยไม่มีความระคายเคืองภายนอกที่มองเห็นได้ หรืออาจทำให้มีวิการภายนอกได้บ้างเล็กน้อย เฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผิวหนังสกปรกและเปียก, การใช้สบูตแรงหรือสิ่งอื่นที่คล้ายคลึงกัน ในการอาบน้ำชำระซัก, การถูหมัดกัด, การเกา, และการถูโลหิตสัตว์ผิวหนังใน เวลาแห้งออก เหล่านี้ ย่อมชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ผิวหนังอันนำไปสู่การเป็น แพ้ขึ้นมาได้ทั้งสิ้น ลักษณะของแพ้ที่ปรากฏแก่ตาแตกต่างกันได้มาก แต่มักจะม

หนังอีกเสบบริเวณผิว ซึ่งโดยปรกติจะเกิดขึ้นทั่วตัวลักษณะคล้าย ๆ กัน วิกัการที่ผิวหนัง
ทั้งในระยะแรกและหลัง จะมีสิ่งเหล่านี้รวมตัวเป็นลำดับคือ เป็นผื่นแดง, เป็นตุ่ม, เป็น
ตุ่มพอง (มีน้ำเหลืองข้างใน), เป็นน้ำเหลืองเฟอะ, เป็นตุ่มหรือเป็นเม็ดหนอง, ตกสะเก็ด,
และเป็นน้ำเหลืองเกรอะกรัง ในรายที่เป็นเอ็คซีมาชนิดเฉียบพลัน, อาการเลือดคั่งและ
มีน้ำเหลืองออก จะมากกว่าอาการ แชกซึม (infiltration) แต่ในชนิดเรื้อรัง อาการ
แชกซึมมีน้ำเหลืองตกสะเก็ดเกรอะกรังจะเป็นลักษณะที่เห็นเด่นกว่าอย่างอื่น.

เอ็คซีมาในสัตว์ต่างชนิดก็มีลักษณะอาการผิดแผกแตกต่างกันไป ไม่เฉพาะแต่
ในเพียงลักษณะเท่านั้น แต่เกี่ยวกับบริเวณที่ขึ้นและระยะของวิกัการด้วย เอ็คซีมาชนิด
น้ำเหลืองตกสะเก็ดเกรอะกรังอย่างเรื้อรังนั้นว่าเป็นมากที่สุด ในม้า และเรียกว่า "summer
mange" ก็อีก ชนิดหนึ่ง เช่น เอ็คซีมาชนิด เฟอะใน บริเวณ ข้อเท้า fetlock เรียกว่า
"scratches" หรือ "eczematous greasy heel."

เอ็คซีมาชนิดพิเศษชนิดหนึ่งในม้าเรียกว่า "seborrheic eczema" มีลักษณะคือ

ก่อนหน้ามันกลันน้ำมัน
ออกมากเกินไป (ดู
รูป ๕).

เอ็คซีมาชนิด
ต่างๆ ในวัว มักจะ
เป็นกับวัวที่ขาดอาหาร
ไม่ได้รับการเอาใจใส่,
หรือ อยู่ในคอกที่ แฉะ
มากๆ ส่วนมากเป็น
ที่ขา, คอ, โคนหาง,
ระหว่างขาหลังทั้งสอง
ที่เท้ามน, และระหว่าง
กีบ ในลูกวัว โดย
มากเป็นทรอยๆ และ

รูป ๕. เอ็คซีมาชนิดซีบอริคในม้า

"จาก J. of. A.V.M.A. No. 896"

หัว แล้วขยายตัวถึงคอ, หลังจนถึงหาง ในระหว่าง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีวัว

หลายตัวเป็นเอ็คซีมาชนิดหนึ่งหน้าขึ้น และมัน่าเหลืองตลกเส็กเกอร์กรัง (squamous-crustous hyperkeratosis) เกิดขึ้น ซึ่งแม้จะโต้เรียกกันว่าโรค "x-disease" ก็ควรนับเป็นเอ็คซีมาชนิด hyperkeratosis และควรจะเป็นเรื่องที่จะต้องค้นคว้ากันต่อไป.

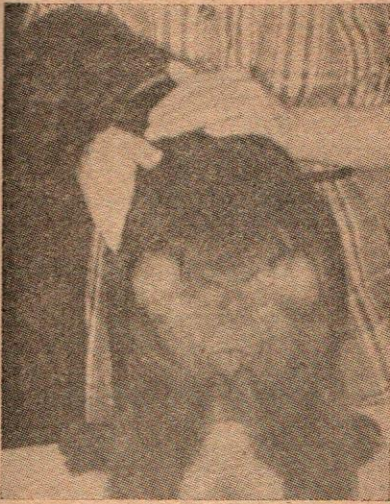
เอ็คซีมา ชนิด พิเศษ อันหนึ่งในแคะ มักเกิดขึ้น ภายหลัง การเป็นโรค ต่าง ๆ อย่าง เรอริง เช่นโรคพยาธิใบไม้ชนิด distomatosis และ โรคพยาธิตัวกลมชนิด strongylosis เอ็คซีมาชนิดเฟอะในแคะที่เรียกว่า "เอ็คซีมาน่าเหลืองเฟอะชนิดเฉียบพลัน" ("acute weeping eczema" หรือ "fat scab") ส่วนมากมักเกิดขึ้นที่คอ, หัว, ไหล่, หลัง, และบางทีในระหว่างกบ.

เอ็คซีมาชนิดนี้หน้ามัน (seborrheic eczema) มักมีรายงานย่อย ๆ ว่าชอบเป็นในแพะ.

ส่วนในสุกร มักเป็นเอ็คซีมาเนื่องจากการขาดอาหารและการเลี้ยงดูเลว โดย เฉพาะในโลกสุกร และมักพบตามบริเวณค้ำล่างของสันท้อง, ที่ต้นขาข้างใน, และ บางทีเป็น ที่หน้าและรอย ๆ ตา.

ในสุนัขนั้น เอ็คซีมานับเป็นโรคผิวหนังที่สำคัญทีเดียว เอ็คซีมาทุกชนิดที่ส่วน ใหญ่เกิดขึ้นเพราะความผิดปกติภายในนั้น มีลักษณะ ที่เห็นได้ คือ ขนที่โคกหนึ่ง คล้าย ๆ กัน และมักจะเป็นบนผิวหนังพิเศษเฉพาะแห่ง เอ็คซีมาชนิดเฉียบพลันในสุนัข มักเกิดขึ้นเป็นชนิด rubrum (คือหนึ่งหน้าขึ้น มีการแฉกซึม บางทีมีขวมและแดง), ชนิด papulosum (คือมีลักษณะเป็นตุ่มแดงแข็งเล็ก ๆ และคันมาก), ชนิด vesiculosum (คือเป็นเม็ดพองมีน้ำใสข้างใน), ชนิด Pastulosum (คือเป็นตุ่มหนองหรือน่าเหลือง), ชนิด madidans (คือขวม, ร้อน, และชัน), และชนิด squamo-crustosum (คือเป็น น่าเหลืองแห่งตลกเส็กเกอร์กรัง) ทั้งหมดนี้อาจจะมีเกิดขึ้นอย่างเดี่ยวหรือมีรวมกัน หลายอย่าง เอ็คซีมาชนิดเรอริงในสุนัขมีลักษณะหนึ่งหน้าขึ้นมาก เป็นขนใหญ่ พร้อม ทั่มร่องลึก ๆ เป็นเส็กและเย็นแผ่นแข็ง ขนบาง เพราะเกิดการยุบตัว (atrophy) ของ ขนขน เอ็คซีมาที่เกิดขึ้นพิเศษในบางแห่งในสุนัขมักเป็นส่วนบนของงมก, รอย ๆ ตา, บริเวณเอว, หรือที่ขา ชนิดเป็นน่าเหลืองตลกเส็กเกอร์กรังซึ่งมักเป็นที่รอย ๆ โคนหาง, ทวาร, ขวี่ระดัดพันธุ้ ักวเมียบ, ระหว่างขาหลัง, ทัลกอณณะ, และที่ใต้พันท้องส่วนท้าย

มักเกิดขึ้นโดยเกี่ยวข้องกับโรคผิวหนังและการผิดปกติของฮอร์โมน ซึ่งหมายรวมถึงรังไข่ และ อัณฑะ, ต่อมหมวกไต, หรือต่อมไทรอยด์ด้วย (กรป ๕, ๖) มีเอ็คซีมาชนิดพิเศษในสุนัข อีกชนิดหนึ่งเรียกว่า interdigital eczema ซึ่งมักเกิดขึ้นบ่อยๆ ขนผิวหนังระหว่างนิ้วเท้า.

อาการของเอ็คซีมาเกิดขึ้นได้เหมือนกันในแมว, สัตว์เลี้ยงเออาขน, และ สัตว์ป่า, รวมทั้งสัตว์ทดลอง ได้แก่หนู rat, หนูถีบจักร, หนูตะเภา, และ hamsters.

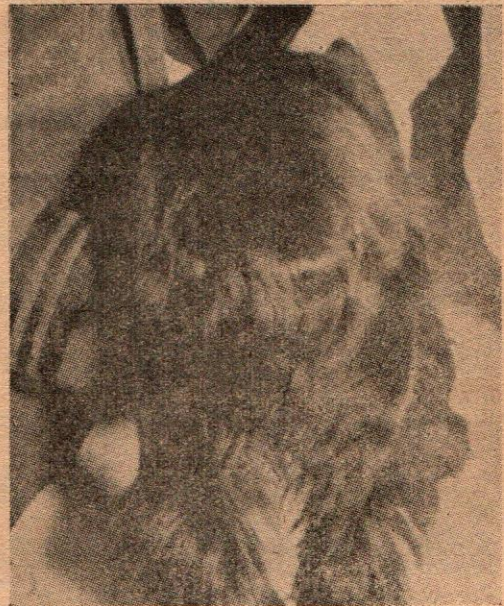
การรักษา

ต้องนึกไว้ในใจว่าเอ็คซีมานั้นเกิดจากเหตุภายใน

รูป ๕. เอ็คซีมาชนิดตกสะเก็ดแข็งในสุนัข ที่เนื่องจากความไม่สมดุลของฮอร์โมน " จาก J. of. A.V.M.A. No. 896 "

ในและภายนอก ฉะนั้นการรักษาก็ต้องจัดทำทั้งสองอย่าง การเปลี่ยนอาหารเป็นผลในการรักษาอยู่บ่อยๆ มีหลายคนที่ได้ให้คำแนะนำว่า การรักษาในสุนัขนั้น ควรให้ มัน และบี๊ต.

สำหรับการรักษาภายในนั้น ใช้ให้ยาพวกแคลเซียม, สารหนู, และไฮโอติน ทั้งทางกิน, ทางฉีดเข้าใต้ผิวหนัง, และเส้นเลือด เป็นที่พิสูจน์แล้วว่า วิตามิน โดยเฉพาะวิตามิน เอ, บี, ซี และ ไฮโอติน ช่วยได้มากในหลายราย เป็นการสำคัญยิ่งที่ควรระวังการกระทำที่จะมีผลตรงข้ามกับวิตามิน.

รูป ๖. สุนัขตัวเดียวกับรูป ๕ ภายหลังการรักษาด้วยฮอร์โมน ๓ เดือน

ชีวโมเลกุล การรักษาเอ็คซีมาที่เกิดจากการผิดปกติของฮอร์โมน

" จาก J. of. A.V.M.A. No. 896 "

ปรากฏว่าได้ผลดีโดยการให้คอร์ติโซน การเลือกว่าควรจะใช้คอร์ติโซนชนิดไหนขึ้นอยู่กับลักษณะที่แสดงว่าขาดคอร์ติโซนชนิดนั้นๆ ในเชื้อซึ่งมาที่เกิดจากการขาดธาตุอาหาร ก็ควรให้คอร์ติโซนด้วยตามเพศของสัตว์ ในรายที่มีคอร์ติโซนมากเกินส่วน ควรให้คอร์ติโซนที่มีผลตรงกันข้าม หรือมีฤทธิ์กดต่อผลิตสัตว์เสียเลย (ทั้งตัวผู้และตัวเมีย) ได้มีรายงานด้วยเหมือนกันว่า คอร์ติโซน จาก ต่อมใต้สมอง และ จาก เยื่อชั้นนอกของ ต่อมหมวกไต (corticosterone) ใช้ได้ผลดีในการรักษา.

หลักของการให้การรักษารายในของโรคผิวหนังที่เกิดจากการแพ้โปรตีนในสัตว์อยู่ที่การกำจัดสาเหตุและการให้ความต้านทาน (immunity) ด้วยน้ำสกัดจากโปรตีนนั้นๆ เมื่อใดที่เข้าใจว่าฮิสตามีนหรือสารใดที่มีลักษณะคล้ายฮิสตามีนเป็นต้นเหตุเบื้องต้นของอาการบนผิวหนังแล้ว ก็ควรใช้ยาพวกต่อต้านฮิสตามีน (antihistamines) ในการรักษา Epinephrine ซึ่งใช้บรรเทาอาการของการแพ้โปรตีนที่มีอาการคัน (pruritic allergy) ได้เป็นอย่างดี ก็ถือว่าเป็นยาต่อต้านฮิสตามีนเหมือนกัน.

ในการรักษาเชื้อซึ่งมาที่เกิดจากพิษ (toxic) นั้น มีบันทึกว่าการใช้โซเดียมไทโอซัลเฟตฉีดเข้าเส้นเลือดได้ผลดี.

การกระตุ้นต่ออวัยวะ reticulo-endothelial (คืออวัยวะที่เกี่ยวกับการสร้างเม็ดเลือด, การสร้างน้ำคั้น, การทำลายเม็ดเลือดแดง, ฯลฯ) และผิวนอกของต่อมหมวกไต (adrenal cortex) โดยการใช้โปรตีนชนิดต่างๆ ไป (คือโปรตีนที่ไม่เป็นของสัตว์หรือของพืชใดโดยเฉพาะ) เฉพาะอย่างยิ่งในการรักษาโดยวิธีให้เลือดของตัวเอง (autohemotherapy) ได้ถูกใช้ในการรักษาเชื้อซึ่งมาชนิดเฉียบพลัน และเรื้อรัง โดยเฉพาะเมื่อเกี่ยวกับการคันอย่างหนัก ในบางครั้ง ขาแก่คันและยาระงับชนิดที่ใช้กันเป็นประจำ ก็ถูกใช้ในการรักษาด้วย.

การรักษาเชื้อซึ่งมาไม่ว่าจะเป็นที่ใด จะต้องจำกัดบริเวณที่เป็นให้สะอาด เพื่อให้ยาได้เข้าสัมผัสกับผิวหนังที่เป็นโรคได้โดยตรง.

การเลือกวิธีและการให้การรักษาเชื้อซึ่งมาภายนอก ควรยึดถือหลักทั่วไปที่สำคัญในการรักษาโรคผิวหนังอันหนึ่งคือ วิธีการผิวหนังแต่ละชนิดก็ต้องการยาเฉพาะชนิดของมันเป็นอย่างๆ ไป การใช้ยาสำเร็จรูปรักษาเชื้อซึ่งมาไม่ว่าชนิดไหนนั้นนับว่าไม่ได้ผลโดย

ทั่วๆไป เป็นต้นว่า อาจเป็นการจำเริญที่จะต้องใช้ยาอย่างหนึ่งสำหรับเอ็กซ์มาชนิดแยก และอีกอย่างหนึ่งสำหรับชนิดหนึ่ง แม้ว่าทั้งสองชนิดจะเป็นอยู่ในบริเวณเดียวกัน และใน ทำนองเดียวกัน ก็ควรจะต้องคิดถึงลักษณะที่แตกต่างกันของผิวหนัง ตามส่วนต่างๆ ของร่างกายและในสัตว์ต่างชนิดกันด้วย การใช้ยาประจำอยู่นานเกินไปเป็นเวลานานๆ ก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ แต่ควรข้าม ควรเปลี่ยนวิธีการยาไปตามการเปลี่ยนแปลงของ วิจารณ์ผิวหนัง ทุกวันนี้ มีการโฆษณาสำเร็จรูปหลายชนิด ซึ่งบางชนิดก็มีสูตรที่ ชัยซ้อนมาก แต่ยาที่มีส่วนผสมง่าย ๆ แต่ได้ผ่านการทดลองใช้มาแล้วนาน ๆ มักจะให้ผล ดีกว่า ในบางครั้งการให้ยาที่มากเกินไปจนควรจะทำให้อาการของโรคหนักขึ้นได้.

เอ็กซ์มาที่ช่องหูภายนอก

เอ็กซ์มาตรงบริเวณนี้มักเรียกกันทั่วไปว่า otitis externa บางคนไม่ได้อธิบายข้อ แตกต่างกันเลย ระหว่างโอไตติส ชนิดเอ็กซ์มา กับชนิดเคอร์มาไตติส สาเหตุของโรค วิจารณ์บริเวณนี้แตกต่างกันได้มาก เคอร์มาไตติสของช่องหูภายนอกที่แท้จริงเกิดขึ้นจาก การระคายเคืองภายนอก เหมือนที่เกิดขึ้นทั่วๆ ไปในการอักเสบของผิวหนังอย่างธรรมดา โอไตติสชนิดเอ็กซ์มามักจะมีสาเหตุมาจากภายใน และมีกพบเป็นเหมือนกันทั้งสองข้าง ข้อสุดท้าย ยังจะต้องคำนึงถึงโรคติดต่ออีกหลายชนิดที่มักมีโอไตติสเข้าเกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะในโรคไข้หัดชนิดผิวหนัง (exanthematous distemper).

การเปลี่ยนแปลงของผิวหนังตรงใบหูและในช่องหู อาจแบ่งออกได้เป็นหลายพวก ชนิดอ่อนที่สากคือเป็นผื่นแดงตกสะเก็ด สูงขึ้นมาหน่อยได้แก่ชนิดเป็นผื่นแดง และมีขี้หู เกรอะกรังซึ่งมักเกี่ยวข้องกับการกลายเป็นโรคหูน้ำหนวก ชนิดที่สามเป็นชนิดมีน้ำเหลือง ตกสะเก็ดแข็ง และมีน้ำเหลืองเป็นแผ่นแข็งอยู่ทั่วไปในระยะนี้ โอไตติสชนิดเป็นตุ่ม มีน้ำเหลืองมักเกิดขึ้นพร้อมกันทั้งสองหูพร้อมกันมีตุ่มน้ำเหลืองแตกออกตรงบริเวณที่ข้อย ในโรคไข้หัดสุนัขชนิดผิวหนัง.

โอไตติสชนิดเป็นแผลเนือร้ายจึงว่าเป็นชนิดที่กลายเป็นในระยะหลัง ชนิดนี้โดย ปรกติกินเวลานานและหายช้าเมื่อเปรียบกับชนิดอื่น.

โอโตทิสซินิกเซสลิเกิดขึ้นมากมายและเรอริง (chronic hyperplastic otitis) มีลักษณะที่เป็นไตโดยหนึ่งข้าง แผลกว้างออกไป และเกิดเป็นตุ่มหูดขึ้น เป็นจำนวนมากพร้อมด้วยผนังช่องหูแข็ง ทั่วช่องหูแคบเข้าและบางที่กั้นเลยที่เดียว.

ในระหว่างที่เกิดการอักเสบเปลี่ยนแปลงร้ายขึ้นเป็นระยะๆ นี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงย่อยๆ พร้อมด้วยการแทรกแซงอื่นปรากฏขึ้นด้วย ทั้งนี้เกิดขึ้นโดยการเกาหรือโดยมีเชื้อโรคเข้าไป ตัวอย่างที่เด่นชัดของอกซิมมัลเลอิกที่หู (hematoma), แผลเนอรัยตรงปลายใบหู, หรือเป็นโรคผิวหนังอย่างร้ายแรงที่ผิวหนังรอบๆ การแทรกแซงซินิกเยื่อแก้วหูทะลุทำให้หูส่วนกลางอักเสบนั้นนับว่ามีน้อย.

ระยะของโรคและการทำนายโรคหูส่วนนอกอักเสบขึ้นอยู่กับหลายสิ่ง หูอักเสบซินิกเอคซิมมาเรอริงในสุนัขขนขาวและหูก โดยปรกติมักให้การทำนายโรคไม่สู้ดี โดยเฉพาะเมื่อช่องหูแคบเข้า การทำนายโรคจะต้องคิดถึงโอกาสที่จะมีโรคอื่นแทรกแซงและการกลับเป็นอีกด้วย.

การรักษาโรคหูอักเสบในสุนัข เป็นงานที่ต้องทำบ่อยที่สุดสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เล็ก หูอักเสบซินิกเคอร์มาโตทิสซินิกรวมการให้การรักษาเพียงที่แผล แต่ถ้าเริ่มแรกเป็นซินิกเอคซิมมาก็ต้องให้การรักษาตามแบบฉบับของเอคซิมมา แต่ไม่ว่าจะเป็นซินิกไหนก็ตาม ไม่ควรให้การรักษายืนพันอยู่อย่างเดียวตลอดระยะเวลาของโรค ตรงกันข้าม ควรต้องเปลี่ยนยาไปตามชนิดของโรค และการที่วิธีการจะถูกกับยาเช่นคราวๆไป โดยทั่วไป การให้รักษาภายในและเฉพาะที่ในโรคหูอักเสบก็คล้ายกับโรคเอคซิมมาหรือเคอร์มาโตทิสซินิกส่วนอื่นๆ ของร่างกาย ในรายที่หูอักเสบอย่างเรอริงและมีเซสลิเกิดขึ้นมากมายนั้น เมื่อช่องหูแคบเข้าก็ควรทำการผ่าตัดขยายช่องหูออก จะทำให้การรักษาได้ผลดีขึ้น.

ในการทำผ่าตัดตติง มีผู้แนะนำให้ใช้ Nembutal ฉีดเข้าเส้นเป็นยาสลบ และใช้เส้นเลือดที่เทียบได้กับเส้นเลือดที่ขาของสุนัข.